

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

КРАЇНОЗНАВСТВО

Методичні рекомендації
до практичних та семінарських занять, самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітніх
програм «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародна логістика»

У двох частинах

Частина 2: Азія, Америка, Африка, Океанія

Електронний ресурс

Харків – 2025

УДК 377.35(075.8)

К 60

Рецензенти:

В. М. Шамраєва – доктор політичних наук, професор, професор кафедри міжнародного та європейського права Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Я. В. Леонов – доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту фізичної культури Харківської державної академії фізичної культури.

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 11 від 25 червня 2025 року)*

Країнознавство : методичні рекомендації до практичних та семінарських занять, самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітніх програм «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародна логістика». У 2-х частинах. Частина 2: Азія, Америка, Африка, Океанія [Електронний ресурс] / уклад. Р. С. Коваленко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – (PDF 32 с.)

Викладено методичні рекомендації до виконання практичної і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Країнознавство» для студентів першого курсу освітніх програм «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародна логістика» денної та заочної форм навчання. Методичні рекомендації охоплюють основні теми вказаного курсу та містять відповідні вказівки до кожної з тем. Видання також містить тематичний план курсу, схему нарахування балів.

УДК 377.35(075.8)

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2025
© Коваленко Р. С., уклад., 2025

ЗМІСТ

Загальні положення	4
Тематичний план та структура навчальної дисципліни.....	6
Методичні матеріали до практичних та семінарських занять, самостійної роботи	8
Південна Азія.....	9
Східна Азія	11
Південно-Східна Азія.....	14
<u>Австралія і Океанія</u>	16
Північна Америка.....	18
Центральна та Карибська Америка	20
Південна Америка	22
Тропічна та Південна Африка.....	25
Критерії оцінювання знань.....	27
Рекомендована література	28
Додатки.....	29

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програму вивчення дисципліни «Країнознавство» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітніми програмами «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародна логістика».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є економічні, політичні, соціальні, культурні, релігійні особливості розвитку країн світу.

Міждисциплінарні зв'язки: з метою поліпшення засвоєння навчального матеріалу курсу студентам необхідні теоретичні знання й практичні навички з економічної теорії, мікроекономіки, макроекономіки, політології, релігієзнавства, культурології, географії.

Мета практичних і самостійних робіт – закріплення навиків роботи з географічними картами, запам'ятовування просторового розташування головних географічних об'єктів країн, складання соціально-економічних характеристик макрорегіонів світу.

Основні завдання вивчення дисципліни:

– формування наступних загальних компетентностей:

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

– формування наступних фахових компетентностей:

ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їхніх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх у практичній діяльності.

Заплановані результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їхніх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їхнього функціонування.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН25. Презентувати результати дослідження, на базі яких розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

Завданнями для практичних та семінарських занять, самостійної роботи є:

1. На контурних картах акуратно (картографічним шрифтом) підписати перераховані об'єкти: міста – чорним, водні об'єкти – синім, народи – червоним. Ареали розселення народів заштрихувати кольоровими олівцями.

2. Заповнити таблиці основних показників макрорегіонів. Порядок записів у відповіді – ієрархічний (першим указують найбільший показник, потім другий за значенням і так далі).

Інформаційними джерелами є підручники, навчальні посібники, монографії, словники, енциклопедії, наукові статті, документальні джерела, електронні джерела інформації, офіційні сайти міжнародних організацій.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма						Заочна форма							
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	СРС		л	п	лаб	інд	СРС		
Розділ 1. Країни Європи (1 семестр)														
Тема 1. Вступ до дисципліни	15	2	2			11	20	2						18
Тема 2. Соціально-економічна типологія та моделі економічного розвитку країн світу	15	2	2			11	21	2						19
Тема 3. Східна Європа	25	6	6			13	23	4						19
Тема 4. Північна Європа	25	6	6			13	21	2						19
Тема 5. Західна Європа	25	6	6			13	23	4						19
Тема 6. Південна Європа	21	4	4			13	21	2						19
Тема 7. Західна Азія і Південна Африка	24	6	6			12	21	2						19
Разом за розділом 1	150	32	32			86	150	18						132
Розділ 2. Країни Азії, Африки та Америки (2 семестр)														
Тема 8. Центральна Азія	19	4	4			11	21	2						19
Тема 9. Східна Азія	19	4	4			11	22	4						18
Тема 10. Південна Азія	21	4	4			13	21	2						19
Тема 11. Південно-Східна Азія	25	6	6			13	21	2						19
Тема 12. Північна Америка, Австралія і Океанія	21	4	4			13	23	4						19
Тема 13. Латинська Америка	21	4	4			13	21	2						19
Тема 14. Тропічна Африка	24	6	6			12	21	2						19
Індивідуальне науково-дослідне завдання – курсова робота	30					30	30							30
Разом за розділом 2	180	32	32			116	180	18						162
Усього годин	330	64	64			202	330	36						294

Лекції викладаються по макрорегіонах світу і містять наступну інформацію:

Склад і територія регіонів. Особливості культурно-історичного і соціально-економічного розвитку. Політична система. Політико-геогра-

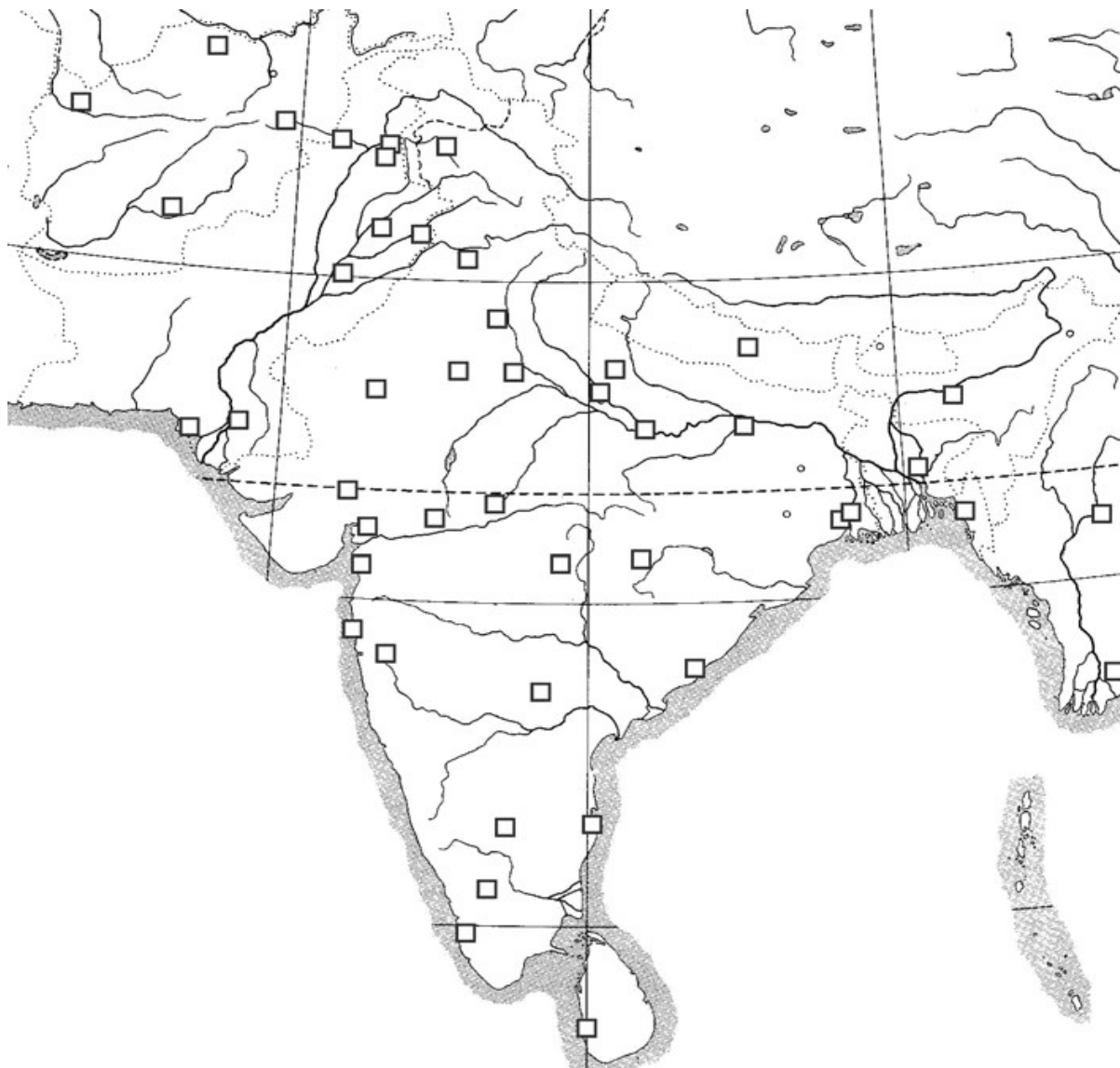
фічне і економіко-географічне положення. Природно-ресурсний потенціал. Загальна економіко-географічна характеристика. Міжнародна спеціалізація і структура господарства окремих країн. Прогнози економічного зростання. Особливості розселення, побуту і поведінки населення. Соціально-економічні проблеми. Економічні райони. Головні міста.

Макрорегіон світу – група прилеглих країн, які характеризуються спільністю природних умов, фізико-географічного і економіко-географічного положення, умов побуту і господарської діяльності людей, історії і культури проживаючих народів, близькістю рівнів соціально-економічного розвитку і структур економіки.

У кожному регіоні є країна з найбільшою чисельністю населення. Згідно з правилом середньозваженої величини відносні кількісні показники такої країни досить точно характеризують регіон в цілому. Ці країни називають ключовими, оскільки вони дають уявлення про весь регіон; їхній політичний і економічний стан віддзеркалюється на всьому регіоні; співпраця з ними є стратегічною необхідністю для країн регіону.

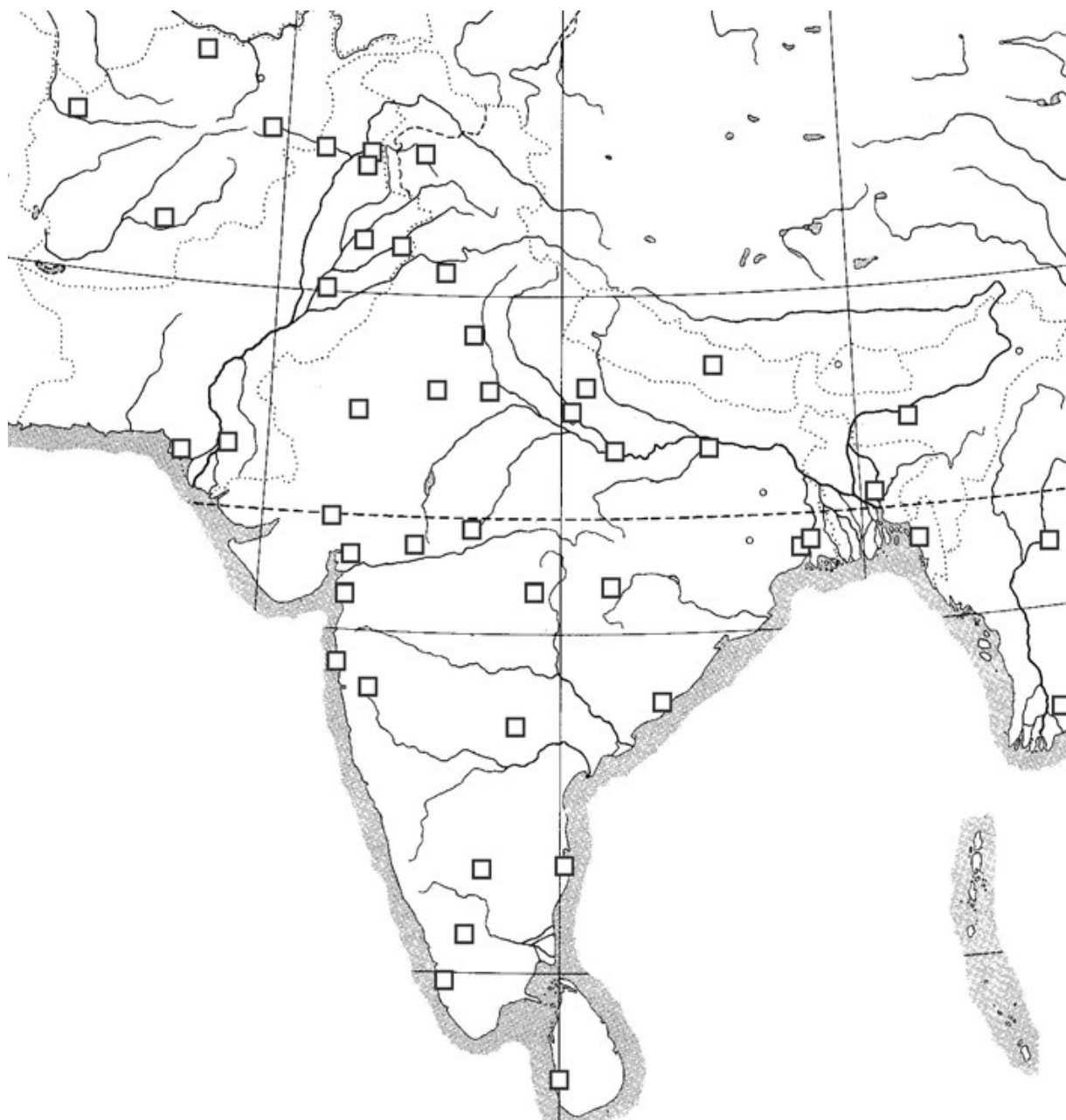
МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРАКТИЧНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ПІВДЕННА АЗІЯ

Міста:				Річки:
Пешавар	Делі	Канпур	Хайдерабад	Інд
Равалпінді	Агра	Лакхнау	Пуна	Сатледж
Ісламабад	Джайпур	Аллахабад	Мумбай	Ганг
Лахор	Джодхпур	Патна	Бангалор	Брахмапутра
Фейсалабад	Ахмадабад	Катманду	Ченай	Нармада
Мултан	Вадода	Гувахаті	Коямпуттур	Годаварі
Карачі	Сурат	Дакка	Кочін	Крішна
Хайдарабад	Індаур	Чіттагонг	Коломбо	
Срінагар	Бхопал	Калькутта	Кабул	
Чандігарх	Нагпур	Хаура	Кандагар	
	Бхілаї	Вішакхапатнам		

ПІВДЕННА АЗІЯ

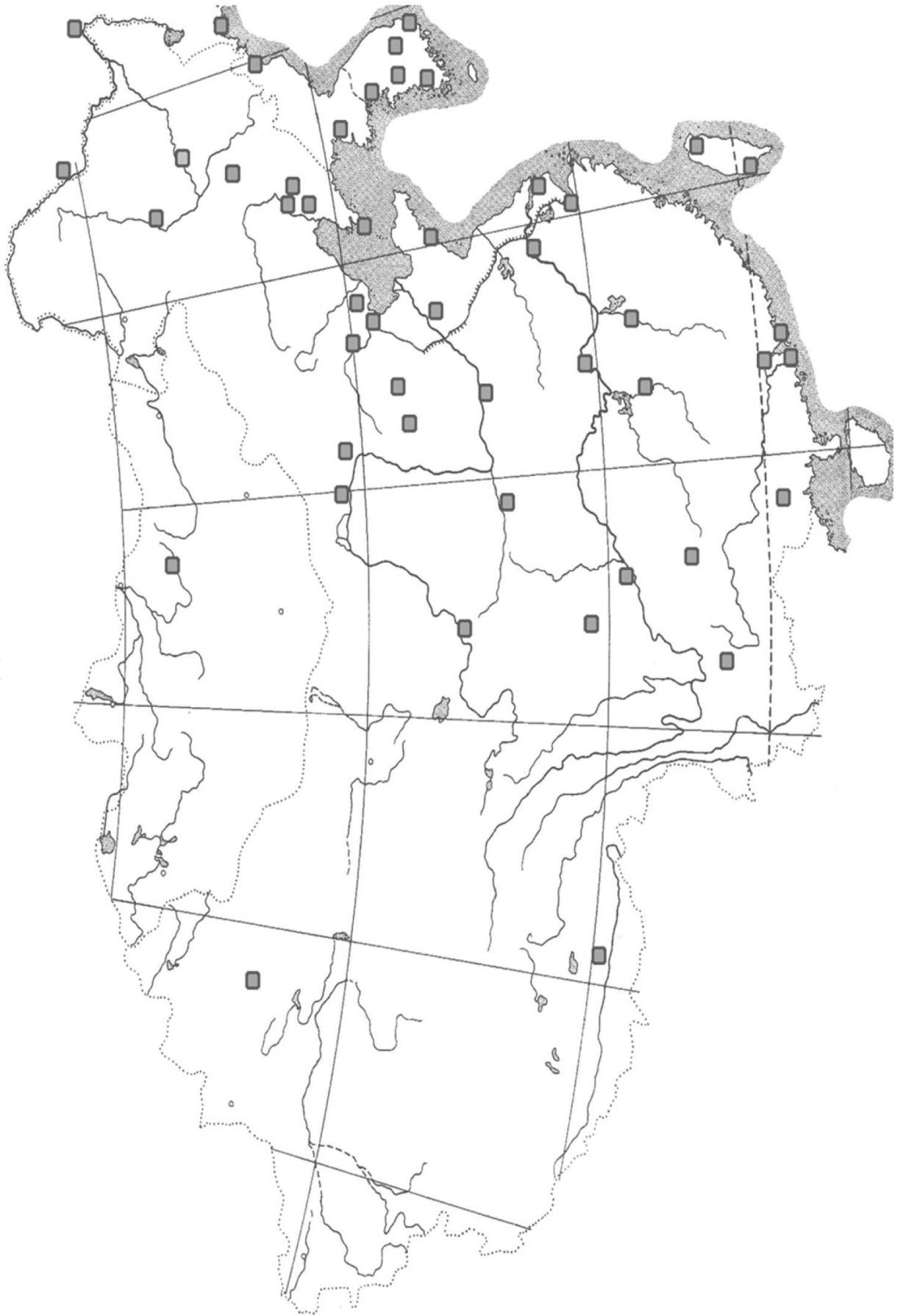
Народи:

1	Пуштуни	9	Маратхі	17	Таміли
2	Белуджі	10	Хінді	18	Телегу
3	Сіндхи	11	Біхарці	19	Малаялі
4	Сікхи	12	Бенгальці	20	Каннара
5	Пенджабці	13	Ассамці	21	Андаманці
6	Кашмірці	14	Непалі	22	Нікобарці
7	Раджастханці	15	Гуркхи	23	Парси
8	Гуджаратці	16	Сінгали		

ПІВДЕННА АЗІЯ

1	Середня чисельність населення країн регіону
2	Країни регіону з найбільшою чисельністю населення (три)
3	Середній природний приріст населення
4	Переважаюча в регіоні мовна група (одна-дві)
5	Алфавіти, які використовуються в регіоні
6	Переважаюча конфесія в регіоні (одна-дві)
7	Переважаючий тип країн в регіоні за класифікацією WB
8	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП)
9	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП на душу населення)
10	Країни з найбільшим та найменшим ВВП (дві)
11	Країни з найбільшим та найменшим ВВП на душу населення (дві)
12	Середній ІРЛП в регіоні
13	Країни з найбільшим та найменшим ІРЛП (дві)
14	Спеціалізація сільського господарства
15	Ступінь загальної забезпеченості паливом – нафта, газ, вугілля (надл, дост, недост)
16	Основна товарна група в промисловому експорті
17	Основна товарна група в сільськогосподарському експорті
18	Основна товарна група в сировинному експорті

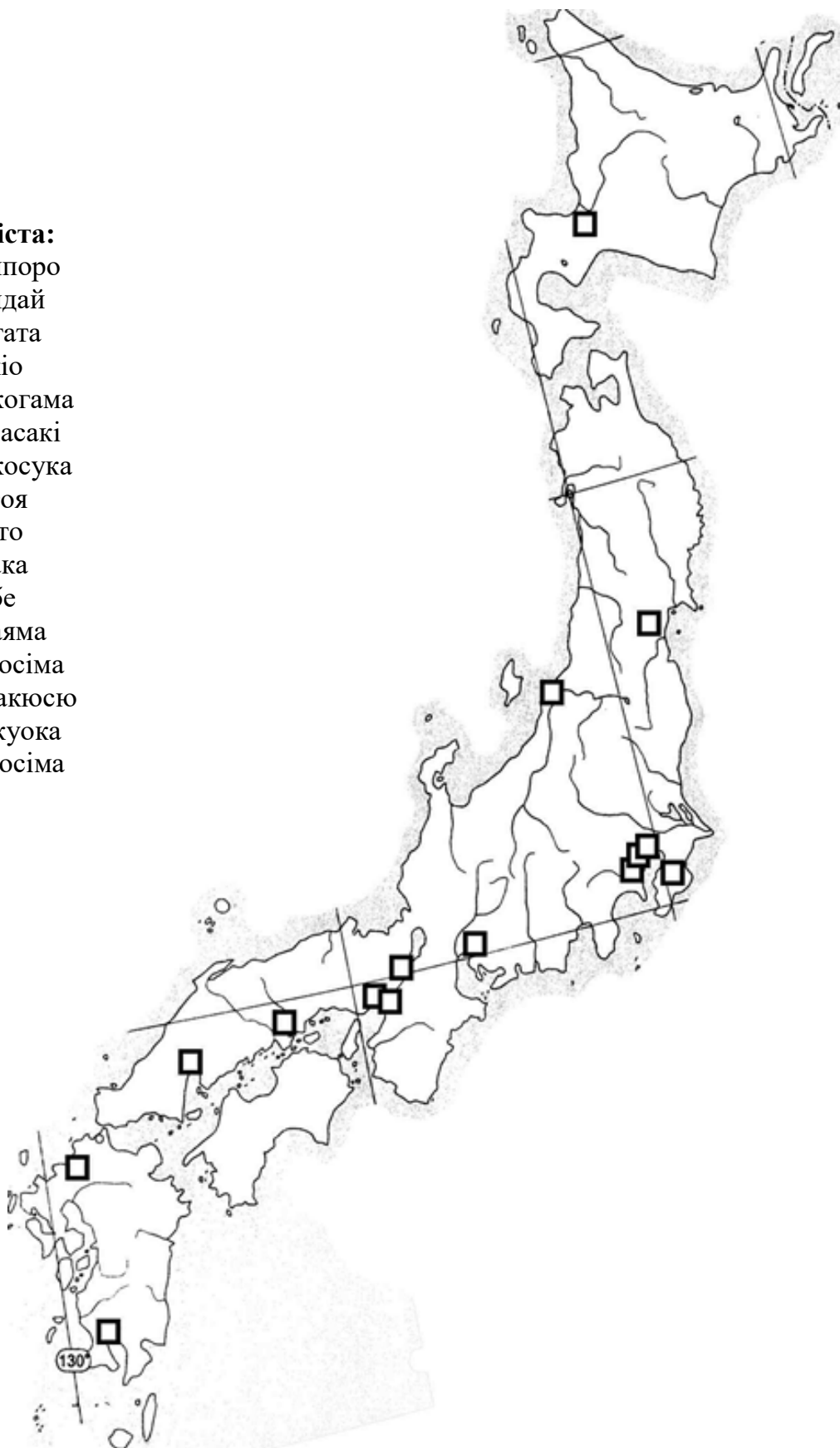
СХІДНА АЗІЯ

ЯПОНІЯ

Міста:

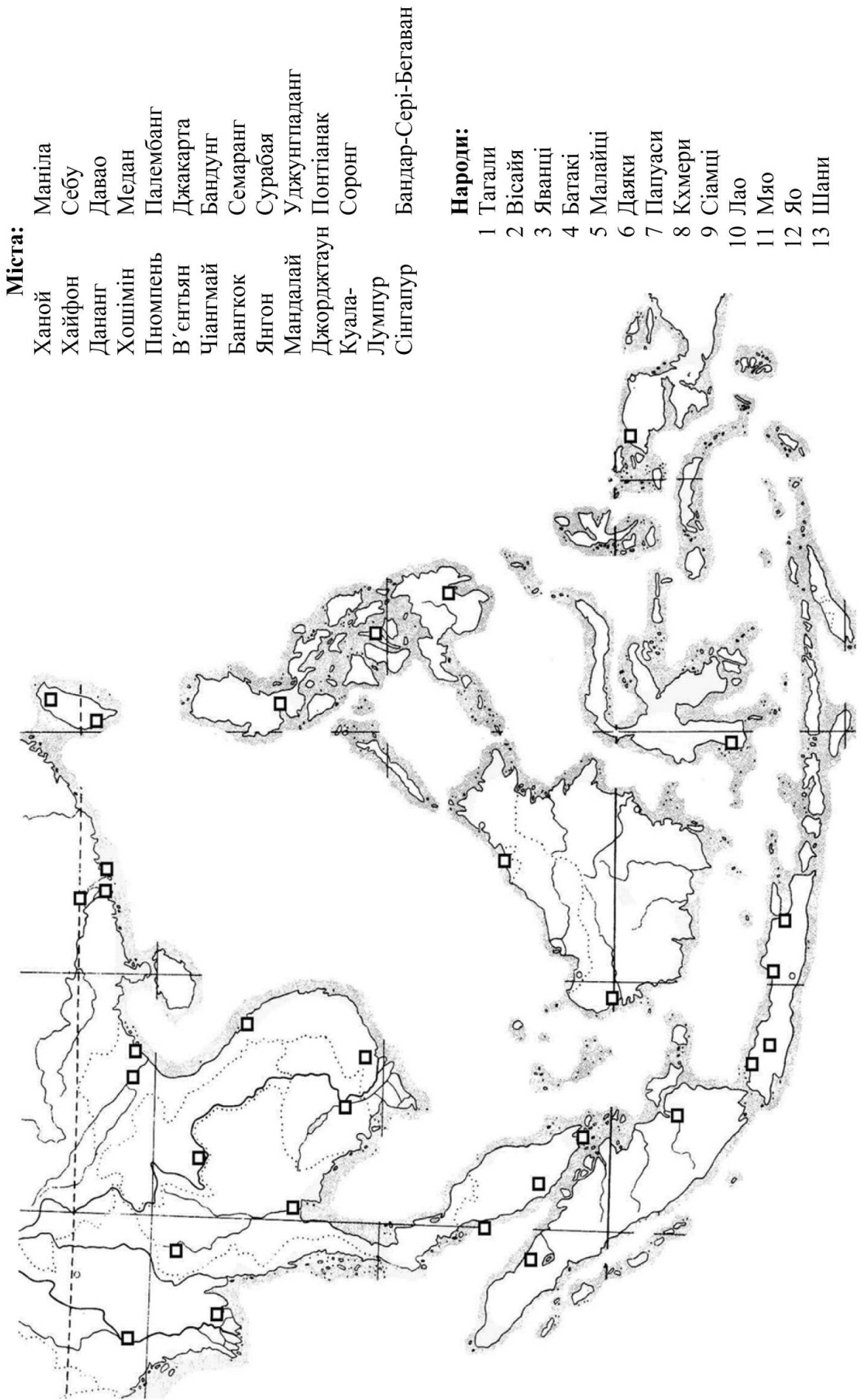
Саппоро
Сендай
Ніїгата
Токіо
Йокогама
Кавасакі
Йокосука
Нагоя
Кіото
Осака
Кобе
Окаяма
Хіросіма
Кітакюсю
Фукуока
Кагосіма

СХІДНА АЗІЯ

1	Середня чисельність населення країн регіону
2	Країни регіону з найбільшою чисельністю населення (три)
3	Середній природний приріст населення
4	Переважаюча в регіоні мовна група (одна-дві)
5	Алфавіти, які використовуються в регіоні
6	Переважаюча конфесія в регіоні (одна-дві)
7	Переважаючий тип країн в регіоні за класифікацією WB
8	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП)
9	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП на душу населення)
10	Країни з найбільшим та найменшим ВВП (дві)
11	Країни з найбільшим та найменшим ВВП на душу населення (дві)
12	Середній ІРЛП в регіоні
13	Країни з найбільшим та найменшим ІРЛП (дві)
14	Спеціалізація сільського господарства
15	Ступінь загальної забезпеченості паливом – нафта, газ, вугілля (надл, дост, недост)
16	Основна товарна група в промисловому експорті
17	Основна товарна група в сільськогосподарському експорті
18	Основна товарна група в сировинному експорті

ПІВДЕННО-СХІДНА АЗІЯ

Міста:

- Ханой
- Хайфон
- Дананг
- Хошімін
- Пномпень
- В'єтъян
- Чангмай
- Бангкок
- Янгон
- Мандалай
- Джорджтаун
- Куала-Лумпур
- Сінгапур
- Маніла
- Себу
- Давао
- Медан
- Палембанг
- Джакарта
- Бандунг
- Семаранг
- Сурабая
- Уджунгпаданг
- Понтіанак
- Соронг
- Бандар-Сері-Бегаван

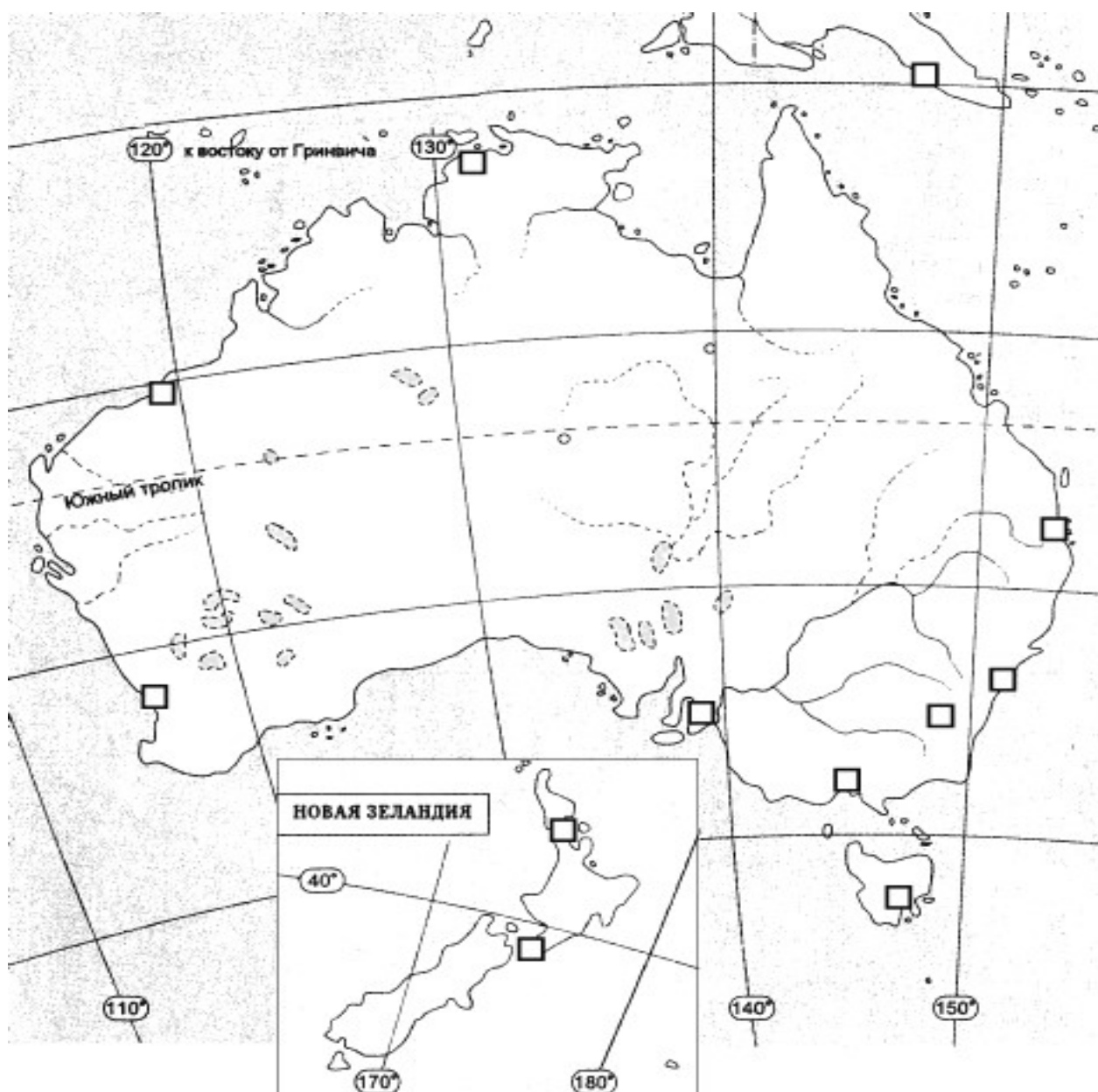
Народи:

- 1 Тагали
- 2 Вісайя
- 3 Яванці
- 4 Батакі
- 5 Малайці
- 6 Даяки
- 7 Папуаси
- 8 Кхмери
- 9 Сіамці
- 10 Лао
- 11 М'яо
- 12 Яо
- 13 Шани

ПІВДЕННО-СХІДНА АЗІЯ

1	Середня чисельність населення країн регіону
2	Країни регіону з найбільшою чисельністю населення (три)
3	Середній природний приріст населення
4	Переважаюча в регіоні мовна група (одна-дві)
5	Алфавіти, які використовуються в регіоні
6	Переважаюча конфесія в регіоні (одна-дві)
7	Переважаючий тип країн в регіоні за класифікацією WB
8	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП)
9	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП на душу населення)
10	Країни з найбільшим та найменшим ВВП (дві)
11	Країни з найбільшим та найменшим ВВП на душу населення (дві)
12	Середній ІРЛП в регіоні
13	Країни з найбільшим та найменшим ІРЛП (дві)
14	Спеціалізація сільського господарства
15	Ступінь загальної забезпеченості паливом – нафта, газ, вугілля (надл, дост, недост)
16	Основна товарна група в промисловому експорті
17	Основна товарна група в сільськогосподарському експорті
18	Основна товарна група в сировинному експорті

АВСТРАЛІЯ І ОКЕАНІЯ

Міста:

Перт
Порт-Гедленд
Дарвін
Порт-Морсбі
Брісбен
Сідней
Канберра
Мельбурн
Аделаїда
Хобарт
Окленд
Веллінгтон

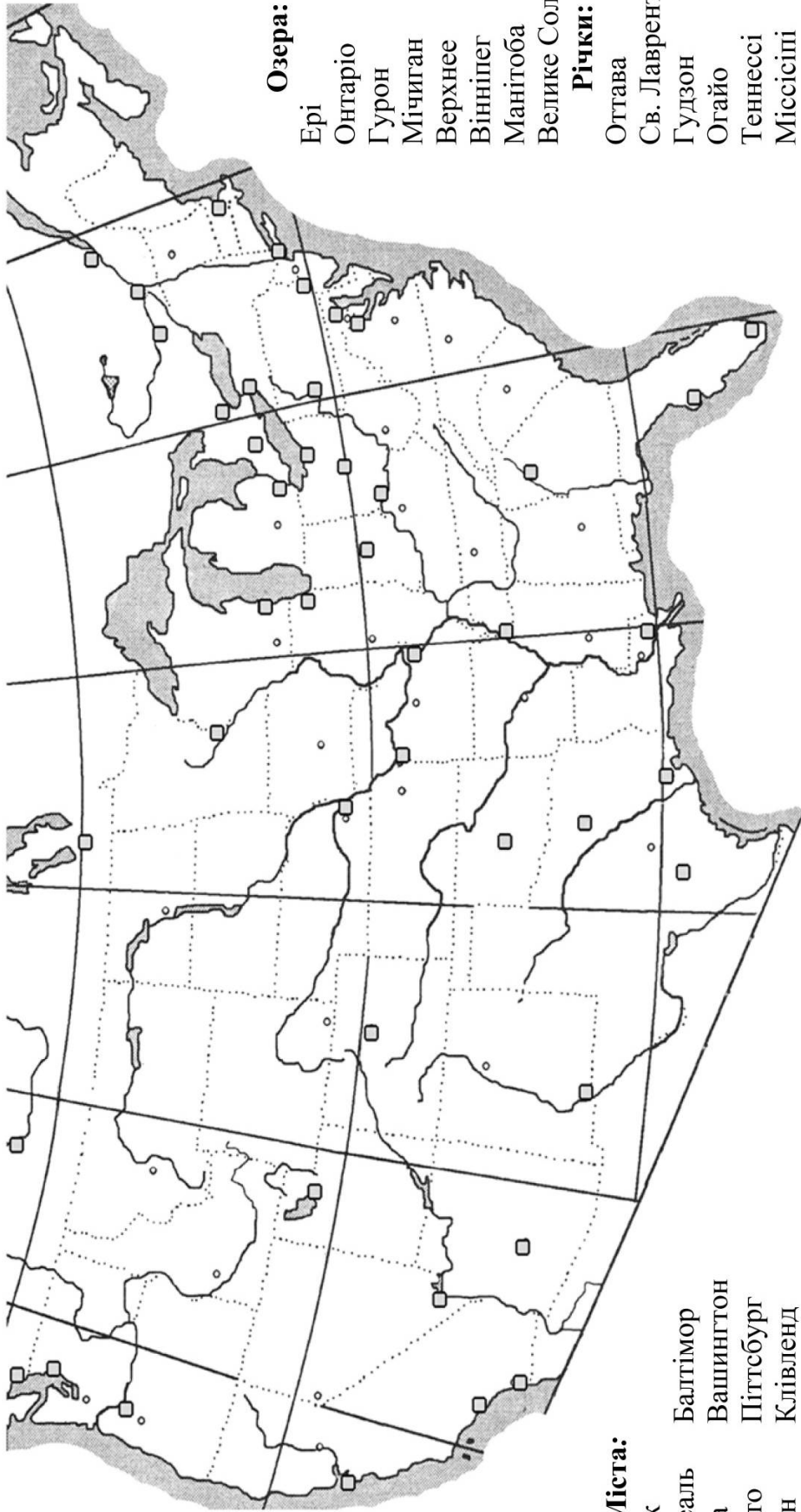
Річки:

Дарлінг
Муррей
Куперс-Крік

АВСТРАЛІЯ І ОКЕАНІЯ

1	Середня чисельність населення країн регіону
2	Країни регіону з найбільшою чисельністю населення (три)
3	Середній природний приріст населення
4	Переважаюча в регіоні мовна група (одна-дві)
5	Алфавіти, які використовуються в регіоні
6	Переважаюча конфесія в регіоні (одна-дві)
7	Переважаючий тип країн в регіоні за класифікацією WB
8	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП)
9	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП на душу населення)
10	Країни з найбільшим та найменшим ВВП (дві)
11	Країни з найбільшим та найменшим ВВП на душу населення (дві)
12	Середній ІРЛП в регіоні
13	Країни з найбільшим та найменшим ІРЛП (дві)
14	Спеціалізація сільського господарства
15	Ступінь загальної забезпеченості паливом – нафта, газ, вугілля (надл, дост, недост)
16	Основна товарна група в промисловому експорті
17	Основна товарна група в сільськогосподарському експорті
18	Основна товарна група в сировинному експорті

ПІВНІЧНА АМЕРИКА

Озера:

- Ері
- Онтаріо
- Гурон
- Мічиган
- Верхнє
- Вінніпег
- Манітоба
- Велике Солоно

Річки:

- Оттава
- Св. Лаврентія
- Гудзон
- Огайо
- Теннессі
- Міссісіпі
- Міссурі
- Арканзас
- Бразос
- Ріо-Гранде
- Колорадо
- Колумбія

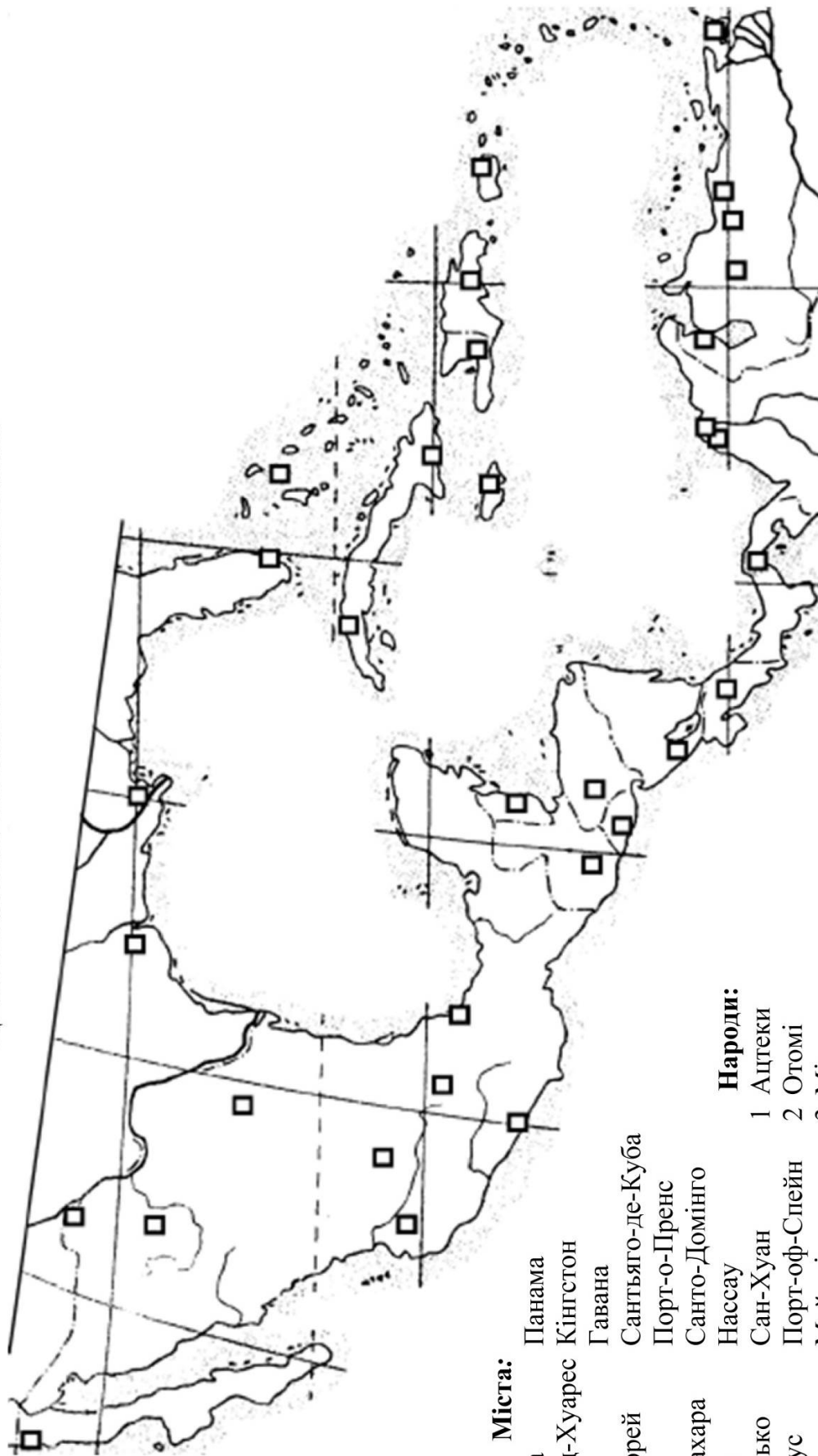
Міста:

- Квебек
- Монреаль
- Оттава
- Торонто
- Лондон
- Вінніпег
- Калгарі
- Ванкувер
- Бостон
- Нью-Йорк
- Філадельфія
- Балтімор
- Вашингтон
- Пітсбург
- Клівленд
- Детройт
- Колумбус
- Цінциннаті
- Індіанаполіс
- Чікаго
- Мілуокі
- Канзас-Сіті
- Омаха
- Мемфіс
- Атланта
- Сенс-Луїс
- Міннеаполіс-Сент-Пол
- Нью-Орлеан
- Сан-Антоніо
- Фінікс
- Хьюстон
- Даллас
- Оклахома-Сіті
- Лас-Вегас
- Сан-Дієго
- Лос-Анджелес
- Сан-Франциско
- Портленд
- Сіетл
- Ель-Пасо
- Денвер
- Солт-Лейк-Сіті
- Лас-Вегас
- Фінікс

ПІВНІЧНА АМЕРИКА

1	Середня чисельність населення країн регіону
2	Країни регіону з найбільшою чисельністю населення (три)
3	Середній природний приріст населення
4	Переважаюча в регіоні мовна група (одна-дві)
5	Алфавіти, які використовуються в регіоні
6	Переважаюча конфесія в регіоні (одна-дві)
7	Переважаючий тип країн в регіоні за класифікацією WB
8	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП)
9	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП на душу населення)
10	Країни з найбільшим та найменшим ВВП (дві)
11	Країни з найбільшим та найменшим ВВП на душу населення (дві)
12	Середній ІРЛП в регіоні
13	Країни з найбільшим та найменшим ІРЛП (дві)
14	Спеціалізація сільського господарства
15	Ступінь загальної забезпеченості паливом – нафта, газ, вугілля (надл, дост, недост)
16	Основна товарна група в промисловому експорті
17	Основна товарна група в сільськогосподарському експорті
18	Основна товарна група в сировинному експорті

ЦЕНТРАЛЬНА ТА КАРИБСЬКА АМЕРИКА

Міста:

- Тіхуана
- Сьюдад-Хуарес
- Чіуауа
- Монтеррей
- Леон
- Гвадалахара
- Мехіко
- Акапулько
- Веракрус
- Гватемала
- Сан-Сальвадор
- Тегусігальпа
- Бельмопан
- Манагуа
- Сан-Хосе
- Панама
- Кінгстон
- Гавана
- Сантьяго-де-Куба
- Порт-о-Пренс
- Санто-Домінго
- Нассау
- Сан-Хуан
- Порт-оф-Спейн
- Майамі
- Нью-Орлеан
- Хьюстон
- Каракас
- Маракайбо
- Барранкілья

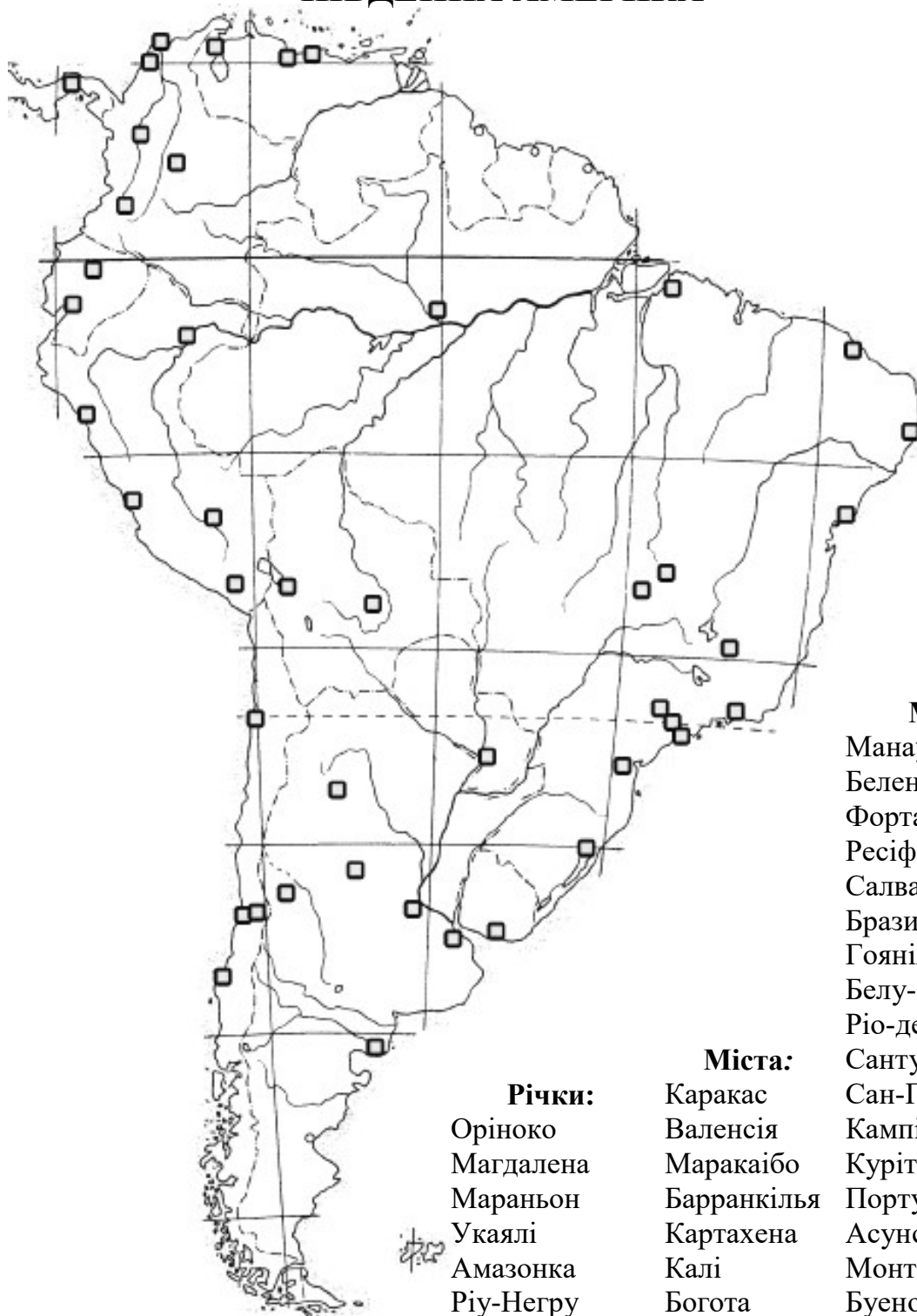
Народи:

- 1 Ацтеки
- 2 Отомі
- 3 Міштеки
- 4 Сапотеки
- 5 Майя
- 6 Кіче
- 7 Кекчи
- 8 Чибча

ЦЕНТРАЛЬНА ТА КАРИБСЬКА АМЕРИКА

1	Середня чисельність населення країн регіону
2	Країни регіону з найбільшою чисельністю населення (три)
3	Середній природний приріст населення
4	Переважаюча в регіоні мовна група (одна-дві)
5	Алфавіти, які використовуються в регіоні
6	Переважаюча конфесія в регіоні (одна-дві)
7	Переважаючий тип країн в регіоні за класифікацією WB
8	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП)
9	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП на душу населення)
10	Країни з найбільшим та найменшим ВВП (дві)
11	Країни з найбільшим та найменшим ВВП на душу населення (дві)
12	Середній ІРЛП в регіоні
13	Країни з найбільшим та найменшим ІРЛП (дві)
14	Спеціалізація сільського господарства
15	Ступінь загальної забезпеченості паливом – нафта, газ, вугілля (надл, дост, недост)
16	Основна товарна група в промисловому експорті
17	Основна товарна група в сільськогосподарському експорті
18	Основна товарна група в сировинному експорті

ПІВДЕННА АМЕРИКА

- Народи:**
- 1 Чибча
  - 2 Кечуа
  - 3 Аймара
  - 4 Гуарані
  - 5 Араукани
  - 6 Араваки
  - 7 Кариби

- Річки:**
- Оріноко
  - Магдалена
  - Мараньон
  - Укаялі
  - Амазонка
  - Ріу-Негру
  - Мадейра
  - Арагуая
  - Токантінс
  - Сан-Франціску
  - Парана
  - Парагвай
  - Уругвай
  - Ріо-Саладо
  - Ріо-Негро

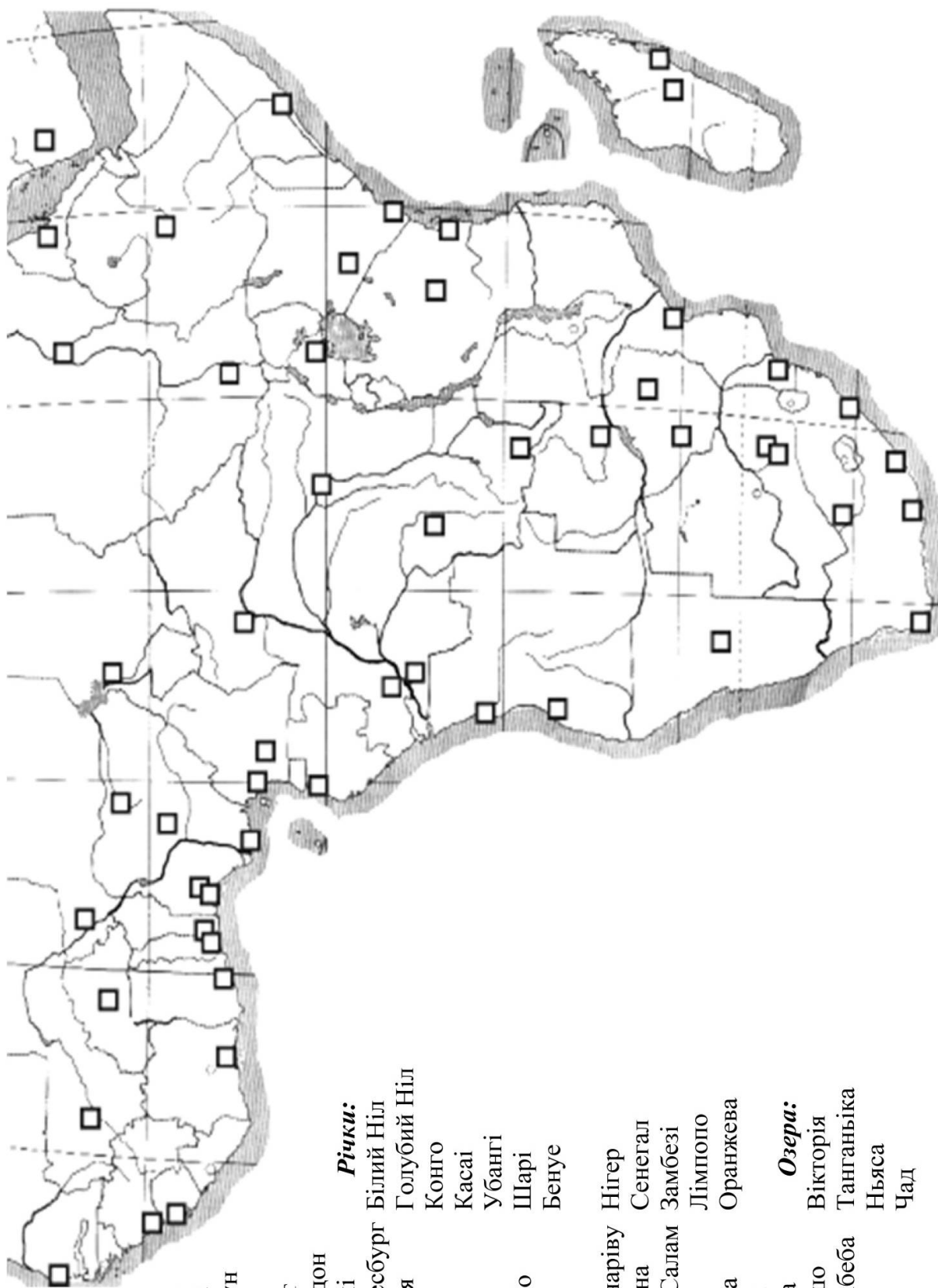
- Міста:**
- Каракас
  - Валенсія
  - Маракаїбо
  - Барранкілья
  - Картахена
  - Калі
  - Богота
  - Кіто
  - Гуаякіль
  - Ікітос
  - Трухільо
  - Ліма
  - Куско
  - Арекіпа
  - Ла-Пас
  - Санта-Крус

- Міста:**
- Манаус
  - Белен
  - Форталеза
  - Ресіфі
  - Салвадор
  - Бразиліа
  - Гоянія
  - Белу-Орізонті
  - Ріо-де-Жанейро
  - Санту
  - Сан-Паулу
  - Кампінас
  - Курітіба
  - Порту-Алегрі
  - Асунсьон
  - Монтевідео
  - Буенос-Айрес
  - Росаріо
  - Кордова
  - Тукуман
  - Мендоса
  - В'єдма
  - Вальдівія
  - Вальпараїсо
  - Сантьяго
  - Антофагаста

ПІВДЕННА АМЕРИКА

1	Середня чисельність населення країн регіону
2	Країни регіону з найбільшою чисельністю населення (три)
3	Середній природний приріст населення
4	Переважаюча в регіоні мовна група (одна-дві)
5	Алфавіти, які використовуються в регіоні
6	Переважаюча конфесія в регіоні (одна-дві)
7	Переважаючий тип країн в регіоні за класифікацією WB
8	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП)
9	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП на душу населення)
10	Країни з найбільшим та найменшим ВВП (дві)
11	Країни з найбільшим та найменшим ВВП на душу населення (дві)
12	Середній ІРЛП в регіоні
13	Країни з найбільшим та найменшим ІРЛП (дві)
14	Спеціалізація сільського господарства
15	Ступінь загальної забезпеченості паливом – нафта, газ, вугілля (надл, дост, недост)
16	Основна товарна група в промисловому експорті
17	Основна товарна група в сільськогосподарському експорті
18	Основна товарна група в сировинному експорті

ТРОПІЧНА ТА ПІВДЕННА АФРИКА

Міста:

Луанда
Дакар
Конакрі
Фрітаун
Бамако

Міста:

Уагадугу
Ніамей
Абіджан
Аккра
Ломе
Котону
Лагос
Ібадан
Порт-
Харкорт
Абуджа
Кано
Нджамена
Бангі
Яунде
Дуала
Лібревіль
Бразавіль
Кіншаса
Кісангані
Мбужі-Маї
Лубумбаші

Річки:

Білий Ніл
Голубий Ніл
Конго
Касаї
Убангі
Шарі
Бенуе

Антананаріву
Туамасіна
Дар-ес-Салам
Додома
Момбаса
Найробі
Кампала
Могадішо
Аддіс-Абеба
Асмера
Хартум
Джуба

Озера:

Вікторія
Танганьїка
Ньяса
Чад

ТРОПІЧНА ТА ПІВДЕННА АФРИКА

Народи:	19	Малаві	
1	Маври	20	Макуа
2	Туареги	21	Шона
3	Тубу	22	Суто
4	Канурі	23	Тсвана
5	Хауса	25	Коса
6	Ібо	25	Зулу
7	Йоруба	26	Бушмени
8	Ашанті	27	Готтеготи
9	Еве	28	Афріканери
10	Волоф	29	Суахілі
11	Малінке	30	Кікуйю
12	Мосі	31	Амхара
13	Фульбе	32	Тігре
14	Конго	33	Оромо (галла)
15	Луба	34	Сомалі
16	Мбунду	35	Нілоти
17	Овімбунду	36	Араби
18	Бемба	37	Малагасійці

ТРОПІЧНА ТА ПІВДЕННА АФРИКА

1	Середня чисельність населення країн регіону
2	Країни регіону з найбільшою чисельністю населення (три)
3	Середній природний приріст населення
4	Переважаюча в регіоні мовна група (одна-дві)
5	Алфавіти, які використовуються в регіоні
6	Переважаюча конфесія в регіоні (одна-дві)
7	Переважаючий тип країн в регіоні за класифікацією WB
8	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП)
9	Середній рівень економічного розвитку в регіоні (ВВП на душу населення)
10	Країни з найбільшим та найменшим ВВП (дві)
11	Країни з найбільшим та найменшим ВВП на душу населення (дві)
12	Середній ІРЛП в регіоні
13	Країни з найбільшим та найменшим ІРЛП (дві)
14	Спеціалізація сільського господарства
15	Ступінь загальної забезпеченості паливом – нафта, газ, вугілля (надл, дост, недост)
16	Основна товарна група в промисловому експорті
17	Основна товарна група в сільськогосподарському експорті
18	Основна товарна група в сировинному експорті

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Оцінювання роботи

№	Тема	Вид роботи	Максимальна оцінка	Оцінка
1	Південна Азія	карта	5	
		народи	5	
		таблиця	10	
2	Східна Азія	карта	5	
		карта	5	
		таблиця	10	
3	Південно-Східна Азія	карта	5	
		таблиця	10	
4	Австралія і Океанія	карта	5	
		таблиця	10	
5	Північна Америка	карта	5	
		таблиця	10	
6	Центральна та Карибська Америка	карта	5	
		таблиця	10	
7	Південна Америка	карта	5	
		таблиця	10	
8	Тропічна та Південна Африка	карта	5	
		народи	5	
		таблиця	10	
	Всього балів:		135	

Підсумкова оцінка через пропорцію приводиться до балів, прописаних у робочій програмі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Воронянський О. В. Країнознавство : короткий курс лекцій. – Харків, 2019. – 78 с.
2. Дахно І. І. Країни світу : Енциклоп. дов. – К. : Мапа, 2004. – 606 с.
3. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник. – Л. : Ліга-прес, 2005. – 819 с.
4. Єремєєва І. А. Теоретичне країнознавство : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. – 144 с.
5. Лизогуб В. А. Країнознавство : підручник. – 2-ге вид., перероб. – Харків : Право, 2024. – 504 с.
6. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Країнознавство : навчальний посібник. – Місто : Кондор. 2024. – 264 с.
7. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С., Ганич Н. М. Країнознавство: теорія та практика : підручник. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
8. Масляк П. О. Країнознавство : підручник. – 2-ге вид., випр. – К. : Знання, 2008. – 292 с.
9. Ровенчак І. І. Географічне країнознавство : навчальний посібник – Вид. 2-ге, випр. і доп. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – 112 с.

Електронні інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Central Intelligence Agency: The World Factbook URL: <http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/index.html>
2. Organisation for Economic Cooperation and Development URL: <http://stats.oecd.org>
3. The United Nations URL: <https://www.un.org/en>
4. The World Bank URL: <http://www.worldbank.org>

ДОДАТКИ

Додаток А

Склад макрорегіонів, що вивчаються

Південна Азія – Індія, Пакистан, Непал, Бутан, Бангладеш, Шрі-Ланка, Мальдівські о-ви.

Східна Азія – Японія, Північна Корея, Південна Корея, Монголія, Китай, Тайвань.

Південно-Східна Азія – М'янма, Таїланд, Камбоджа, Лаос, В'єтнам, Індонезія, Малайзія, Сінгапур, Бруней, Філіппіни.

Австралія і Океанія – Австралія, Нова Зеландія, Папуа-Нова Гвінея, Соломонові о-ви, Вануату, Нова Каледонія, Фіджі, Тонга, Самоа, Тувалу, Кірібаті, Французька Полінезія, Гуам, Маршаллові о-ви, Науру, Палау.

Північна Америка – Канада, США, Бермудські острови.

Центральна та Карибська Америка – Мексика, Гватемала, Гондурас, Нікарагуа, Коста-Ріка, Панама, Куба, Гаїті, Домініканська Республіка, Ямайка, Пуерто-Ріко, Тринідад і Тобаго, Барбадос, Домініка, Гренада та ін.

Південна Америка – Аргентина, Венесуела, Колумбія, Еквадор, Перу, Болівія, Бразилія, Парагвай, Суринам, Гайана, Уругвай, Чилі.

Тропічна та Південна Африка – Ангола, Бенін, Ботсвана, Буркіна-Фасо, Бурунді, Габон, Гамбія, Гана, Гвінея-Бісау, Гвінея, Джибуті, Екваторіальна Гвінея, Еритрея, Ефіопія, Замбія, Демократична Республіка Конго, Зімбабве, Кабо-Верде, Камерун, Кенія, Коморські о-ви, Конго, Кот-Д'Івуар, Лесото, Ліберія, Маврикій, Мавританія, Мадагаскар, Малаві, Малі, Мозамбік, Нігерія, Намібія, Нігер, ПАР, Руанда, Свазіленд, Сенегал, Сейшельські о-ви, Сомалі, Сьєрра-Леоне, Танзанія, Того, Уганда, Чад, Центральноафриканська республіка.

Класифікація країн згідно з методикою Світового Банку
(за регіонами, що вивчаються)

Країни з високим доходом (high income countries): Австралія, Барбадос, Бермудські о-ви, Бруней, Гайана, Гуам, Науру, Нова Зеландія, Нова Каледонія, Південна Корея, Палау, Панама, Пуерто-Ріко, Сейшельські о-ви, Сінгапур, США, Канада, Тайвань, Тринідад і Тобаго, Уругвай, Французька Полінезія, Чилі, Японія,

Країни з доходом вище середнього (upper middle income countries): Аргентина, Бразилія, Ботсвана, Габон, Гватемала, Гренада, Домініка, Домініканська Республіка, Еквадор, Екваторіальна Гвінея, Індонезія, Китай, Колумбія, Коста-Ріка, Куба, Маврикій, Малайзія, Мальдівські о-ви, Маршаллові о-ви, Мексика, Монголія, Намібія, Парагвай, ПАР, Перу, Свазіленд, Суринам, Таїланд, Тонга, Тувалу, Фіджі, Ямайка.

Країни з доходом нижче середнього (lower middle income countries): Ангола, Бенін, Вануату, Бангладеш, Болівія, Бутан, В'єтнам, Гана, Гаїті, Гвінея, Гондурас, Джібуті, Замбія, Індія, Кабо-Верде, Камерун, Камбоджа, Кірібаті, Кенія, Коморські о-ви, Лаос, Кот-д'Івуар, Лесото, Мавританія, М'янма, Непал, Нігерія, Нікарагуа, Пакистан, Папуа-Нова Гвінея, Самоа, Соломонові о-ви, Сенегал, Шрі-Ланка, Танзанія, Філіппіни.

Країни з низьким доходом (low income countries): Буркіна-Фасо, Бурунді, Венесуела, Гамбія, Гвінея-Бісау, Демократична Республіка Конго, Еритрея, Ефіопія, Ліберія, Мадагаскар, Малаві, Малі, Мозамбік, Нігер, Північна Корея, Руанда, Сомалі, Сьєрра-Леоне, Того, Уганда, Чад, Центральноафриканська республіка.

Класифікація оновлюються щороку 1 липня з урахуванням валового національного доходу (ВНД) на душу населення за попередній календарний рік.

Для нотаток

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Коваленко Роман Сергійович

КРАЇНОЗНАВСТВО

Методичні рекомендації
до практичних та семінарських занять, самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітніх
програм «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародна логістика»

У двох частинах

Частина 2: Азія, Америка, Африка, Океанія

Коректор *О. В. Анцибора*
Комп'ютерне верстання *В. В. Савінкова*

Підписано до розміщення 25.06.2025. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 1,35. Обсяг 2,433 Мб. Зам. № 226/25.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна